

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАУКОВІ ПРАЦІ
МІЖРЕГІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

SCIENTIFIC WORKS
OF INTERREGIONAL ACADEMY
OF PERSONNEL MANAGEMENT

PEDAGOGICAL SCIENCES

Випуск 5 (58), 2023

Видавничий дім
“Гельветика”
2023

Редакційна колегія

Бахов І.С., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу, ПрАТ ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», Україна (головний редактор)

Безверхня Г.В., кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор, професор кафедри фізичної культури, спорту та здоров'я, Луцький національний технічний університет, Україна

Блажко О.А., доктор педагогічних наук, професор, декан природничо-географічного факультету, професор кафедри хімії та методики навчання хімії, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Україна

Бондаренко В.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки, Національна академія внутрішніх справ, Україна

Вальчук-Оркуша О.М., доктор габілітований, Факультет географічних і геологічних наук, Університет імені Адама Міцкевича у Познані (Uniwersytet imeni Adama Mickiewicza w Poznaniu), Польща

Василишина Н.М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Національний авіаційний університет, Україна

Герасименко Л.В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології, педагогіки та філософії, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, Україна

Головач Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці, ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», Україна

Замелюк М.І., кандидат педагогічних наук, викладач кафедри теорії та методики дошкільної освіти, Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, Україна

Кисленко Д.П., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого, ПрАТ ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», Україна

Костікова І.І., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики англійської мови, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Україна

Кравченко Т.П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту, Університет Григорія Сковороди в Переяславі, Україна

Кравчук О.В., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Україна

Марцева Л.А., доктор педагогічних наук, доцент, заступник директора Вінницького регіонального центру оцінювання якості освіти, доцент кафедри комп'ютерної інженерії та кібербезпеки, Державний університет «Житомирська політехніка», Україна

Млинарчук-Соколовська Анна (Anna Mlynarczyk-Sokołowska), доктор наук, професор, факультет педагогіки, Білостоцький університет (University of Białystok), Білосток, Польща

Москаленко О.І., доктор педагогічних наук, професор кафедри авіаційних робіт та послуг (англомовний проєкт), Національний авіаційний університет, Україна

Осадченко Т.М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Україна

Пліско В.І., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології й методики фізичного виховання, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, Україна

Поліщук Г.В., доктор педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови та методики її викладання, Центральноукраїнський національний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Україна

Потапчук Т.В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної та спеціальної освіти, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Україна

Рибалко П.Ф., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики фізичної культури, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Україна

Рижиков В.С., доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник, Військовий Інститут Київського Національного університету імені Тараса Шевченка, Україна

Даріуш В. Скальські (Dariusz V. Skalski), доктор педагогічних наук, кандидат наук з фізичної культури, інженер, професор, Секція плавання та рятування на воді, Академія Фізичного Виховання та Спорту (Academy of Physical Education and Sports), Польща

Солтик О.О., доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту, Хмельницький національний університет, Україна

Цибульська В.В., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання і спортивних дисциплін, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Україна

Чернуха Н.М., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації і соціальної педагогіки, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

Затверджено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 1 від 9.01.2024 року)

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія KB № 25198-15138P, видане Міністерством юстиції України 21.06.2022 р.

DOI: 10.32689/maup.ped

Наукові праці МАУП. Педагогічні науки. 2023. Вип. 5 (58). Київ : Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023. 34 с.

Публікуються статті науковців, які досліджують актуальні проблеми розвитку педагогічних наук. Для науковців, викладачів, студентів та всіх, кого цікавить розвиток педагогічних наук в Україні.

ISSN 2786-7501 (Print)

ISSN 2786-751X (Online)

© Оформлення "Видавничий дім «Гельветика», 2023

ЗМІСТ

Наталія АННЕНКОВА

СТАНОВЛЕННЯ СКРИПКОВОГО МИСТЕЦТВА:

ТЕЗАУРУС У ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОСТОРІ.....5

Анжела ГАЙДАРЖИ

СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МОРСЬКЕ ПРАВО»..... 9

Оксана ІВАНИЦЬКА

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ МЕНТОРСЬКОЇ І ТЬЮТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....14

Дмитро КИСЛЕНКО

ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ

ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 20

Ірина ШЕСТОПАЛОВА

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

СТУДЕНТАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ».....27

УДК 355.233.2:796/799(477)

DOI <https://doi.org/10.32689/maup.ped.2023.5.4>**Дмитро КИСЛЕНКО**

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності, Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого, Міжрегіональна Академія управління персоналом, вул. Фрометівська, 2, м. Київ, Україна, 03039
ORCID: 0000-0001-6929-4236

Dmytro KYSLENKO

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor at the Department of Law Enforcement and Anti-Corruption Activities, Educational and Scientific Institute of Law named after Prince Vladimir the Great, Interregional Academy of Personnel Management, 2, Frometivska St, Kyiv, Ukraine, 03039
ORCID: 0000-0001-6929-4236

**ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ****FORMATION OF PHYSICAL READINESS OF FUTURE OFFICERS
OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE
FOR PROFESSIONAL ACTIVITIES**

Анотація. У статті висвітлено особливості формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Збройних сил України до професійної діяльності. На основі аналізу наукових поглядів надав підстави обґрунтувати авторське визначення готовності майбутніх офіцерів Збройних сил України (далі – ЗСУ) до професійної діяльності, що розглядається як критично важлива складова, що забезпечує їх здатність ефективно здійснювати бойові та інші специфічні завдання відповідно до сучасних вимог ведення бойових дій. Така готовність передбачає не лише високий рівень фізичної підготовленості, але й спроможність витримувати значні фізичні навантаження, які супроводжують військово-професійну, включно з управлінською, діяльність.

Визначено, що формування фізичної готовності майбутніх офіцерів ЗСУ до військово-професійної діяльності базується на комплексному підході, який включає різноманітні компоненти, а саме: ціннісно-мотиваційний, пізнавальний, операційно-діяльнісний, особистісно-психологічний та професійний, які є ключовими для всебічного розвитку фізичних здібностей здобувачів, їх підготовки до ефективного виконання професійних завдань та становлення як військових професіоналів і фахівців.

Сформувані висновки, які полягають в тому, що готовність майбутніх офіцерів до виконання своїх професійних обов'язків у вищих військових навчальних закладах забезпечується через інтегроване формування ключових компонентів їхньої особистості.

Запропоновано перспективи подальших досліджень у контексті формування фізичної готовності майбутніх офіцерів ЗСУ до професійної діяльності можуть зосередитися на вивченні ефективності інноваційних тренувальних методик, що інтегрують сучасні технології та психофізіологічні підходи, для оптимізації фізичної підготовки та підвищення загальної боєздатності.

Ключові слова: готовність, фізична готовність, професійна діяльність, безпека, фізична підготовка.

Abstract. The article highlights the peculiarities of the formation of the physical readiness of future officers of the Armed Forces of Ukraine for professional activity. Based on the analysis of scientific views, it provided grounds to justify the author's definition of the readiness of future officers of the Armed Forces of Ukraine (AFU) for professional activity, which is considered as a critically important component that ensures their the ability to effectively carry out combat and other specific tasks in accordance with the modern requirements of conducting hostilities. Such readiness implies not only a high level of physical fitness, but also the ability to withstand significant physical loads that accompany military-professional, including managerial, activities.

It was determined that the formation of the physical readiness of future officers of the Armed Forces of Ukraine (FSU) for military and professional activities is based on a comprehensive approach that includes various components, namely: value-motivational, cognitive, operational-activity, personal-psychological and professional, which are key for comprehensive development of cadets' physical abilities, their preparation for effective performance of professional tasks and becoming military professionals and specialists.

Conclusions were formed, which are that the readiness of future officers to perform their professional duties in military educational institutions is ensured through the integrated formation of key components of their personality.

Prospects for further research in the context of the formation of the physical readiness of future officers of the Armed Forces of Ukraine for professional activities are proposed. They can focus on the study of the effectiveness of innovative training methods that integrate modern technologies and psychophysiological approaches to optimize physical training and increase overall combat capability.

Key words: readiness, physical readiness, professional activity, safety, physical training.

Постановка проблеми. ЗСУ представляють собою ключовий елемент національної безпеки, виконуючи критично важливі завдання з безпеки і оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності. В умовах сучасних викликів, серед яких стримування збройної агресії, захист повітряного та підводного простору України, стає очевидною потреба у висококваліфікованих фахівцях, здатних ефективно виконувати поставлені завдання. Особлива увага при цьому приділяється формуванню фізичної готовності майбутніх офіцерів, яка є невід'ємною складовою їх професійної підготовки.

У сучасних умовах значення фізичної готовності особливо зростає, враховуючи високі вимоги до фізичної витривалості, сили, спритності та інших фізичних якостей офіцерів. Відтак, в умовах військових навчальних закладів відбувається цілеспрямоване формування та розвиток цих якостей, що є ключовим для успішної професійної діяльності в майбутньому.

Проблематика формування фізичної готовності майбутніх офіцерів займає важливе місце у педагогічній науці та практиці, вимагаючи постійного вдосконалення методів та підходів до фізичного виховання. Науковці, викладачі та фахівці з фізичної культури і спорту активно шукають новітні змісти, форми, методи та засоби, спрямовані на підвищення якості фізичної підготовки, що, в свою чергу, позитивно впливає на фізичне, психічне та духовне здоров'я майбутніх офіцерів.

Таким чином, в контексті формування фізичної готовності майбутніх офіцерів ЗСУ до професійної діяльності, важливо зосередити зусилля на створенні оптимальних умов для їх фізичного розвитку, враховуючи виклики сучасності та необхідність забезпечення високого рівня обороноздатності країни.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика формування готовності майбутніх офіцерів ЗСУ до професійної діяльності займає значне місце в сучасному науковому дискурсі.

У психолого-педагогічній науці було проаналізовано та обґрунтовано значення рушійних сил освітнього процесу, які впливають на формування готовності до опанування навчального матеріалу. Роботи А. Кучерявого, О. Прохорова, В. Ягупова та інших вчених поклали основу для розробки методик підготовки, спрямованих на розвиток компетенцій, необхідних для ефективної професійної діяльності.

Важливим аспектом у підготовці майбутніх офіцерів ЗСУ є розробка та впровадження інноваційних підходів до навчання, що враховують сучасні вимоги та виклики. Наукові дослідження М. Нещадима, А. Зельницького, О. Петрачкова, В. Рижикова, В. Шемчука, В. Ягупова та інших вчених зосереджені на аналізі та вдосконаленні методів підготовки, які б сприяли формуванню не лише професійних, а й особистісних якостей майбутніх офіцерів.

Однак, незважаючи на значний обсяг виконаних досліджень, проблема формування готовності майбутніх офіцерів Збройних сил України до професійної діяльності потребує поглибленого вивчення та узагальнення.

Мета статті – дослідити особливості формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Збройних сил України до професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фізична підготовка відіграє ключову роль у системі бойової підготовки армій та є вирішальним фактором для підвищення боєздатності ЗСУ та інших структур оборони. Важливість фізичної підготовки полягає у забезпеченні високого рівня фізичної готовності офіцерів, особливо тих, хто займається оперативним плануванням та управлінням, для ефективних дій у реальних бойових ситуаціях. Це включає не тільки фізичну витривалість та силу, а й спроможність швидко адаптуватися до змін умов, оволодіти сучасною військовою технікою та використовувати її ефективно на полі бою.

Основні цілі фізичної підготовки охоплюють не лише зміцнення здоров'я та розвиток фізичних якостей військовослужбовців, але й підготовку їх до виконання завдань у складних, екстремальних умовах. Це означає формування в офіцерів здатності ефективно діяти під час ведення бойових операцій, включаючи використання новітніх зразків озброєнь і технік. Розвиток і удосконалення фізичних якостей, таких як сила, швидкість, витривалість, гнучкість та координація, є основою для підвищення стійкості військовослужбовців до фізичних та психологічних навантажень, характерних для військової служби.

Таким чином, фізична підготовка військовослужбовців має комплексний вплив на здатність армії виконувати свої бойові завдання, сприяючи не тільки покращенню фізичного стану особового складу, але й забезпеченню високого рівня професійної майстерності та готовності до дій у найважчих умовах [4, с. 50].

Центральною метою виховання майбутніх офіцерів у вищих військових освітніх устано-

вах є забезпечення комплексності та цілісності освітнього процесу, а також розвиток висококваліфікованих військових спеціалістів, які мають змогу високоефективно здійснювати професійну діяльність протягом тривалого часу. За думкою В. Ягупова та В. Свистун, підготовка таких спеціалістів ґрунтується на ретельно спланованій багатогранній системі навчання, що включає психологічну, особистісну, теоретичну, та практичну підготовку. Ця система має на меті розвиток комплексу професійних знань, умінь, навичок та властивостей (компетенцій), які необхідні для ефективної професійної діяльності [9, с. 5]. Вказані дослідники також визначили ключові показники професійної компетентності, що становлять основу готовності випускників до професійної діяльності [9]:

- комплекс знань, умінь та навичок, який поєднує базові знання з професійним інтелектом та особистісною підготовкою для успішної служби;
- професійна позиція, яка включає відношення до перспектив своєї спеціальності, здатність до самоорганізації та ефективної роботи в команді;
- індивідуальні психічні характеристики, які дозволяють адаптуватися до умов професійної діяльності, враховуючи її цілі та структуру, та формувати базу для своїх дій на основі суб'єктно-діяльнісного підходу;
- акмеологічні інваріанти, стимули для постійного самовдосконалення, саморегуляції, самоконтролю, творчого та командного розвитку.

Такий підхід до підготовки майбутніх офіцерів Збройних сил України спрямований на формування не лише професійних навичок, але й на розвиток важливих особистісних якостей, які дозволять їм ефективно адаптуватися до швидкозмінних умов сучасної військової служби та успішно виконувати свій обов'язок перед країною.

У контексті нашого дослідження, розглядаючи фізичну готовність через призму сучасних методологічних підходів, зокрема суб'єктно-діяльнісного [8], компетентнісного [7], та контекстного [2], можна виявити, що вона має бути багатогранною, охоплюючи не тільки розвиток фізичних якостей, але й формування цілісної системи цінностей та особистісних характеристик. Це підкреслює необхідність забезпечення комплексного підходу до підготовки, який враховує як зовнішні, так і внутрішні аспекти готовності до служби.

У цьому контексті, фізична підготовка виступає не просто як засіб зміцнення здоров'я та підвищення фізичних показників,

але й як важливий елемент у формуванні професійної ідентичності майбутніх офіцерів. Вона сприяє розвитку таких ключових якостей, як витривалість, сміливість, рішучість, які є невід'ємними для успішної військової діяльності.

Таким чином, системне та комплексне розуміння фізичної готовності, що включає в себе як фізичну підготовленість, так і формування професійних цінностей та особистісних якостей, є ключовим для підготовки майбутніх офіцерів Збройних сил України. Вона дозволяє не тільки підвищити ефективність виконання військово-професійних завдань, але й сприяє становленню офіцерів як творчих суб'єктів військово-професійної діяльності, готових до викликів сучасного бою.

Героїзм та мужність, проявлені оборонцями Азовсталі в Маріуполі та в Северодонецьку, є втіленням високої важливості ціннісних та суб'єктних аспектів стійкості та готовності до виконання військового обов'язку у крайніх умовах. Ці аспекти фізичної готовності майбутніх офіцерів служать не лише як фундамент їх здатності ефективно діяти під час бойових дій, але й як морально-духовна основа, що об'єднує всі складові професійної підготовки.

Такий досвід українсько-російського конфлікту підкреслює, що комплексна підготовка, що включає як фізичну готовність, так і розвиток ціннісних орієнтирів та суб'єктної активності, є невід'ємною частиною успіху військових операцій. Вона дозволяє не лише витримувати фізичні навантаження, але й підтримує високий моральний дух, спонукає до героїзму та самопожертви в ім'я захисту Батьківщини.

Ці приклади наголошують на необхідності виховання майбутніх офіцерів у дусі готовності до подолання екстремальних випробувань, розвитку в них мужності, відваги та високих морально-етичних якостей. Відповідно, система підготовки в Збройних силах України повинна забезпечувати не лише фізичне вдосконалення, але й формування міцного ціннісного й суб'єктного ядра особистості, що стане надійною основою для успішного виконання поставлених завдань.

Готовність до професійної діяльності, як важливий аспект формування особистості майбутнього офіцера Збройних сил України, є комплексним утворенням, що охоплює широкий спектр компонентів. Вона включає не лише когнітивні та оперативні аспекти, але й мотиваційні, вольові та аксіологічні складові, створюючи міцну основу для непохитної прихильності до ефективної реалізації

професійних завдань. Надане визначення підкреслює, що успіх у професійній сфері залежить не лише від набутих знань та навичок, а й від глибокої внутрішньої мотивації, стійкості волі та системи цінностей, які направляють діяльність особистості [10; 11].

Таке бачення готовності як мультиаспектного утворення дозволяє зрозуміти її як ширше поняття, що включає різноманітні критерії та індикатори, що визначають ефективність професійної діяльності. Таким чином, підготовленість майбутнього офіцера не обмежується одним аспектом, а є результатом взаємодії багатьох факторів, що включають розвиток інтелектуальних, морально-психологічних, ділових якостей та інших властивостей особистості, необхідних для успішного виконання військової служби.

За В. Рижиковим, готовність до професійної діяльності військовослужбовця визначається як цілісний комплекс взаємопов'язаних елементів, який передбачає інтеграцію знань, умінь, навичок та особистісних якостей, сформованих в результаті цілеспрямованого навчального та виховного процесу [11, с. 47]. Крім того, М. Нещадим вказує на значущість правильного вибору системи індикаторів, які визначають професійну готовність офіцера, з акцентом на формуванні інтелектуальних та морально-психологічних якостей, необхідних для ефективного виконання військової спеціальності [3].

Вчений В. Шемчук розглядає готовність курсантів вищих військових навчальних закладів як результат особистісного становлення, досягнутого через цілеспрямований та акцентований педагогічний вплив. Цей процес включає підготовку до захисту держави та підвищення престижу українського спорту на міжнародному рівні, а також до успішної участі в змаганнях у складних психофізичних умовах [6, с. 179–183].

За словами А. Зельницького, професійна підготовка офіцерів Збройних сил України (ЗСУ) базується на принципах цілісності, цілеспрямованості, логічності, вимірюваності, системності та управління. Науковець вважає, що ідеалом освітнього процесу є формування особистості, здатної досягти бажаних результатів у рамках добре організованої системи навчання [1, с. 79].

Професійна діяльність офіцерів ЗСУ у військових навчальних закладах, як правило, пов'язана з високим рівнем соціальної відповідальності, традиційними цінностями та строгими правилами. У такому середовищі особлива увага приділяється соціально обумовленим особливостям і умовам роботи

викладачів та студентів, що вимагає від офіцерів не тільки професійних знань та навичок, але й готовності вести відповідний спосіб життя та прийняти систему цінностей.

О. Прохоров наголошує на значенні педагогічної системи в процесі формування готовності майбутніх офіцерів ЗСУ до професійної діяльності. Він вказує, що ефективна педагогічна система має бути стабільною, але водночас здатною до адаптації та змін, щоб відповідати динаміці професійних вимог і забезпечити високу якість освітнього процесу [5, с. 87–92].

Враховуючи аналіз наукових досліджень і теоретичних розробок у сфері військової освіти та підготовки, можемо визначити готовність майбутніх офіцерів Збройних сил України (ЗСУ) до професійної діяльності як критично важлива складова, що забезпечує їх здатність ефективно здійснювати бойові та інші специфічні завдання відповідно до сучасних вимог ведення бойових дій. Така готовність передбачає не лише високий рівень фізичної підготовленості але й спроможність витримувати значні фізичні навантаження, які супроводжують військово-професійну, включно з управлінською, діяльність.

Розуміння і підходи до формування фізичної готовності майбутніх офіцерів ЗСУ до військово-професійної діяльності базуються на комплексному підході, який включає різноманітні компоненти. Зокрема, акцент робиться на ціннісно-мотиваційному, пізнавальному, операційно-діяльнісному, особистісно-психологічному та професійному компонентах, які є ключовими для всебічного розвитку фізичних здібностей курсантів, їх підготовки до ефективного виконання професійних завдань та становлення як військових професіоналів і фахівців.

У контексті формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Збройних Сил України до професійної діяльності, особлива увага приділяється ціннісно-мотиваційному компоненту. Як зазначено у дослідженні [3, с. 52], даний компонент часто залишається недооціненим у науковій спільноті, водночас відіграючи фундаментальну роль у змістовному наповненні фізичної готовності. Попри тенденцію серед дослідників акцентувати на мотивації, зокрема на мотивації до набуття освіти, ігноруючи ціннісний вимір, необхідно визнати, що саме цінності формують основу мотивації до професійного самовдосконалення та фізичної підготовки.

Розуміння ціннісно-мотиваційного компоненту як ключового для формування фізичної готовності передбачає глибоке ціннісне

ставлення майбутніх офіцерів до вибраного військового фаху, до служби в ЗСУ, а також до самоперцепції як активного суб'єкта військово-професійної діяльності. Це ставлення визначає потреби, мотиви та мотивацію до професійної діяльності, стаючи підвалиною формування професійної компетентності та готовності до майбутньої діяльності, у тому числі й фізичної готовності.

Визначальними елементами цього компонента є цінності, потреби та мотиви, що спрямовують майбутніх офіцерів на цілеспрямоване та систематичне зайняття фізичною культурою і спортом. Ціннісна складова визначає смисл та напрямок фізичної підготовки, сприяючи формуванню позитивного ставлення до необхідності забезпечення високого рівня фізичної підготовленості, що, в свою чергу, сприяє формуванню усвідомлених потреб і мотивів для досягнення високого рівня фізичної готовності, що є невід'ємною частиною ефективної військово-професійної діяльності в умовах сучасних викликів.

Пізнавальний компонент фізичної готовності майбутніх офіцерів ЗСУ охоплює знання, які відіграють ключову роль у їх адаптації до вимог військової служби, включаючи розуміння впливу екстремальних ситуацій на фізичний стан та освоєння методів підтримки фізичної здатності. Даний компонент важливий для розвитку військово-професійного світогляду, морально-етичних переконань і глибокого усвідомлення значення фізичної підготовки. Він інтегрує знання про фізичну готовність та необхідність її цілеспрямованого розвитку в рамках військової освіти, сприяючи формуванню професійної компетентності та ефективної участі в бойових діях.

Операційно-діяльнісний компонент фізичної готовності майбутніх офіцерів ЗСУ відображає їхню здатність ефективно застосовувати набуті фізичні навички у різноманітних, зокрема екстремальних, умовах служби. Зазначений компонент обумовлює не лише володіння практичними фізичними вміннями, але й спроможність до саморегуляції фізичної працездатності, адаптації до високих навантажень та їх критичного оцінювання. Серед ключових вимог до формування цього аспекту – розвиток професійної витривалості, сили, швидкості, спритності та умінь, необхідних для виконання специфічних завдань військової професії. Ефективність цього компонента забезпечується через цілеспрямоване планування, регулювання та оцінку фізичної підготовки, що є важливим для підтримки високого рівня готовності офіцера до викликів сучасного бойового середовища.

Особистісно-психологічний компонент фізичної готовності майбутніх офіцерів ЗСУ підкреслює важливість спадкових та біологічних факторів та їх вплив на формування професійних фізичних якостей. Він враховує індивідуальні фізичні задатки, на основі яких офіцери розвивають необхідні для служби якості через цілеспрямоване фізичне виховання та тренування, а також включає розвиток загальної та специфічної витривалості, силової витривалості, а також спритності, які є ключовими для виконання військових завдань в екстремальних умовах. Формування цього компонента є необхідним для підтримки високого рівня фізичної працездатності та адаптації до складнощів військової служби, забезпечуючи ефективність виконання бойових завдань.

Професійний компонент фізичної готовності майбутніх офіцерів ЗСУ відіграє ключову роль у їхньому розумінні та підході до служби, акцентуючи на свідомому формуванні та підтримці необхідного рівня фізичної здатності. Він обумовлює їхнє усвідомлення себе як активних учасників військово-професійної діяльності, що передбачає не тільки знання своїх професійних обов'язків, але й здатність до їх реалізації. Особлива увага приділяється розвитку професійної самосвідомості, що дозволяє офіцерам адекватно оцінювати власні фізичні здібності, визначати напрями свого розвитку та самовдосконалення у контексті військової служби. Цей компонент підкреслює важливість саморефлексії, самодетермінації та активності у процесі підготовки до фізичних викликів, характерних для військової професії, що вимагає від офіцерів не тільки утримання, але й постійного розвитку своєї фізичної готовності.

Для забезпечення ефективної професійної діяльності майбутніх офіцерів Збройних Сил України, необхідно приділяти особливу увагу систематичному розвитку їх фізичної підготовленості. Цей процес має бути інтегрованим як невід'ємний аспект загальної системи підготовки, визнаючи його значущість для формування комплексної професійної готовності. Враховуючи динамічний характер військово-професійної діяльності, фізична готовність виступає як фундаментальна передумова для успішного виконання специфічних завдань та операцій.

Освітні програми для курсантів мають включати ретельно сплановані модулі фізичної підготовки, які спрямовані на розвиток не тільки базових фізичних якостей, але й спеціалізованих навичок, необхідних для військової служби, що передбачає впровадження комплексного підходу до тренувань, що охоплює

різноманітні види фізичних вправ, в тому числі силові тренування, витривалість, тактичну мобільність, та психофізичну стійкість.

Акцент на постійному вдосконаленні фізичної готовності в процесі навчання та подальшої військово-професійної діяльності не лише забезпечує високий рівень готовності офіцерів до ефективного виконання службових обов'язків, але й сприяє формуванню їх як морально-вольових якостей, необхідних для лідерства та витривалості у складних умовах. Таким чином, фізична підготовка виступає як ключовий елемент в системі підготовки майбутніх офіцерів, що вимагає цілеспрямованого та систематичного підходу.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В контексті професійної підготовки офіцерів до заміщення вакантних посади в ЗСУ, ключовим аспектом є розвиток фізичної готовності, яка розглядається як критично важлива складова, що забезпечує їх здатність ефективно здійснювати бойові та інші специфічні завдання відповідно до сучасних вимог ведення бойових дій. Крім того, фізична готовність включає системні властивості, підкреслюючи невіддільність і взаємодоповнюваність її елементів. Така підготовка передбачає поєднання ціннісно-мотиваційному, пізнавальному, операційно-

діяльнісному, особистісно-психологічному та професійному компонентів, які разом формують основу для готовності до різних аспектів військової служби.

Сегментарний підхід до розвитку професійних компетенцій у майбутніх офіцерів вважається недоцільним, оскільки він не відображає цілісності та взаємозалежності складових професійної готовності. Отже, процес підготовки вимагає комплексного підходу, що включає визначення та застосування ефективних педагогічних стратегій, орієнтованих на всебічний розвиток особистості майбутнього офіцера.

На основі вищевикладеного можна дійти висновку, що готовність майбутніх офіцерів до виконання своїх професійних обов'язків у військових навчальних закладах забезпечується через інтегроване формування ключових компонентів їхньої особистості.

Перспективи подальших досліджень у контексті формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Збройних сил України до професійної діяльності можуть зосередитися на вивченні ефективності інноваційних тренувальних методик, що інтегрують сучасні технології та психофізіологічні підходи, для оптимізації фізичної підготовки та підвищення загальної боєздатності.

Література:

1. Зельницький А. М. Концептуальні засади гарантування якості підготовки майбутніх офіцерів Збройних Сил України у вищих військових навчальних закладах // Вісн. Черкаськ. ун-ту. Педагогічні науки, 2017. № 6. С. 71–83 [in Ukrainian].
2. Капінус О.С., Контекстний підхід до формування професійної суб'єктності майбутніх офіцерів Збройних сил України. Теорія і методика професійної освіти. Інноваційна педагогіка. 2019. Вип. 18, Т. 1. С. 192–194 [in Ukrainian].
3. Нещадим М. І. Військова освіта в Україні: історія, теорія, методологія, практика : монографія. Київ : ВПЦ «Київський університет». 2003. 852 с. [in Ukrainian].
4. Петрачков О., Ярмач О. Особливості фізичної підготовленості офіцерів оперативного рівня Збройних сил України. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2023. Вип. 3. С. 49–55 [in Ukrainian].
5. Прохоров О. А., В. С. Рижиков. Інтерактивні методи навчання: теорія та практика впровадження ділових (рольових) ігор в освітній процес військових навчальних закладів // Інноваційна педагогіка, Одеса, 2020. Вип. 21. Т. 3. С. 87–92 [in Ukrainian].
6. Шемчук В.А., Мудрик В.Г., Матвеев А.Ю., Бородін С.В., Гунбіна С.Я., Кравченко О.В. с Сутнісні характеристики формування готовності здобувачів вищої освіти, які спеціалізуються в прикладній стрільбі до змагальної діяльності. НПУ імені МП Драгоманова. 2021. Вип. 12 (144). С. 179–183 [in Ukrainian].
7. Ягупов В. В. Методологічні основи компетентнісного підходу до професійної підготовки офіцерів запасу. Проблеми освіти. 2019. № 92. С. 239–245 [in Ukrainian].
8. Ягупов В. В. Професійна суб'єктність, суб'єкт військово-професійної діяльності як інтегральний результат професійної підготовки офіцерів. Теорія і практика професійної майстерності в умовах ціложиттєвого навчання: монографія / за заг ред. О.А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во Рута, 2016. С. 223–233 [in Ukrainian].
9. Ягупов В. В., Свистун В. І. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти // Наук. записи НаУКМА. Серія: Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота, 2007. Т. 71. С. 3–8.
10. Kucheriavyi A. O., Atamanchuk Yu. M., Yablonskyi A. I. Teaching the Future Military Psychologists by Immersing them into a Pedagogical Situation [Електронний ресурс] // International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE), 2019. Vol. 9, Issue 2 (Dec. 2019). Pp. 48–53.
11. Ryzhykov V. Bakhov I., Kolisnyk O. Leadership Abilities of a Military Manager, Professionalism of a Commander as the Guarantee of the Practice of Effective Activity of a Military Organization // Internat. Jour. of Engineering & Technology, 2018. Vol 7, No 4.38. Special Issue 38. С. 45–49.

Reference:

1. Zelnytskyi A. M. (2017). Kontseptualni zasady harantuvannia yakosti pidhotovky maibutnikh ofitseriv Zbroinykh Syl Ukrainy u vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladakh [Conceptual principles of guaranteeing the quality of training of future officers of the Armed Forces of Ukraine in higher military educational institutions]. *Visn. Cherkask. un-tu. Pedahohichni nauky*, 6, 71–83.
2. Kapinus O.S. (2019). Kontekstnyi pidkhid do formuvannia profesiinoi subiektnosti maibutnikh ofitseriv Zbroinykh syl Ukrainy [Contextual approach to the formation of professional subjectivity of future officers of the Armed Forces of Ukraine]. *Teoriia i metodyka profesiinoi osvity. Innovatsiina pedahohika*, 18 (1), 192–194.
3. Neshchadym M. I. (2003). Viiskova osvita v Ukraini: istoriia, teoriia, metodolohiia, praktyka [Military education in Ukraine: history, theory, methodology, practice] : monohrafiia. Kyiv : VPTs «Kyivskiy universytet».
4. Petrachkov O., Yarmak O. (2023). Osoblyvosti fizychnoi pidhotovlenosti ofitseriv operatyvnoho rivnia Zbroinykh syl Ukrainy [Peculiarities of physical fitness of operational level officers of the Armed Forces of Ukraine]. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu*, 3, 49–55.
5. Prokhorov O. A., V. S. (2020). Ryzhykov. Interaktyvni metody navchannia: teoriia ta praktyka vprovadzhennia dilovykh (rolovykh) ihor v osvittii protses viiskovykh navchalnykh zakladiv [Interactive teaching methods: theory and practice of introducing business (role) games into the educational process of military educational institutions]. *Innovatsiina pedahohika*, Odesa, 21 (3), 87–92.
6. Shemchuk V.A., Mudryk V.H., Matvieiev A.Iu., Borodin S.V., Hunbina S.Ia., Kravchenko O.V.s (2021). Sutnisni kharakterystyky formuvannia hotovnosti zdobuvachiv vyshchoi osvity, yaki spetsializuiutsia v prykladnii strilbi do zmahalnoi diialnosti [Essential characteristics of the formation of the readiness of students of higher education who specialize in applied shooting to competitive activities]. *NPU imeni MP Drahomanova*, 12 (144), 179–183.
7. Yahupov V. V. (2019). Metodolohichni osnovy kompetentnisnogo pidkhodu do profesiinoi pidhotovky ofitseriv zapasu [Methodological basis of the competence approach to the professional training of reserve officers]. *Problemy osvity*, 92, 239–245.
8. Yahupov V. V. (2016). Profesiina subiektnist, subiekt viiskovo-profesiinoi diialnosti yak intehralnyi rezultat profesiinoi pidhotovky ofitseriv [Professional subjectivity, the subject of military-professional activity as an integral result of professional training of officers.]. *Teoriia i praktyka profesiinoi maisternosti v umovakh tsilozhyttievoho navchannia: monohrafiia / za zah red. O.A. Dubaseniuk. Zhytomyr : Vyd-vo Ruta*, 223–233.
9. Yahupov V. V., Svystun V. I. (2007). Kompetentnisnyi pidkhid do pidhotovky fakhivtsiv u systemi vyshchoi osvity [Competency approach to the training of specialists in the system of higher education]. *Nauk. zapysy NaUKMA. Seriia: Pedahohichni, psykhologichni nauky ta sotsialna robota*, 71, 3–8 [in Ukrainian].
10. Kucheriavyi A. O., Atamanchuk Yu. M., Yablonskyi A. I. (2019). Teaching the Future Military Psychologists by Immersing them into a Pedagogical Situation [Elektronnyi resurs] // *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE)*, 9, 48–53.
11. Ryzhykov V. Bakhov I., Kolisnyk O. (2018). Leadership Abilities of a Military Manager, Professionalism of a Commander as the Guarantee of the Practice of Effective Activity of a Military Organization. *Internat. Jour. of Engineering & Technology*, 17 (38), 45–49.